

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیه (جبل المتین)

(عنوان مراسلات)

طهران خیابان لاله زار
فاب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر ادارا آقا شیخ یحیی کاشانی

غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالانه

طهران ۳۰ قران

سایر بلاد داخله ۳۵ قران

روسیه و قفقاز ۱۰ مانات

سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک

(قیمت يك نسخه)

در طهران صد دینار

سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان صطری

دو قران است

روزنامه یومیه مای آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

با امضا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

سه شنبه ۱۲ شوال المکرم ۱۳۳۵ هجری قمری و ۳ آذرماه جلالی ۱۲۹ و ۱۹ نومبر ۱۹۰۷ میلادی

(تجارت و راه آهن)

(از نمره گذشته)

معمور ترین و متمن ترین نقاط مملکت عثمانی
شامات و بیت المقدس و جبل لبنان و حوالی آنها است
دار الفنون بزرگ بیروت لای برابری با دار الفنون های
پاریس و اسکوفورد و کامبر بیج میزند کتب مطبوعه
انها خصوص دائرة المعارف برای ترقی اقوام میزان
صحیحی نشان میدهد و هاید احدی را نیز در این
مسئله شبهه نباشد چنانکه فلافه بسیاری متصل از
انجا بنقاط عالم میروند — و دانایان رموز ترقی
بشری و ارباب فلسفه تاریخی علت این ترقی و مسابقت
را تنها یک چیز یافته اند که چون این اراضی را
فرنگیان مقدس می شمارند و همه ساله عده زیادی بعزم
زیارت و ادراک ثواب بدان صوب حرکت میکنند
و در بیت المقدس و سایر اماکن مدتی اقامت مینمایند
حتی امپراطور جلیل آل لمان بعنوان رسوم مذهبی
بدانجا مسافرت کرد اختلاط و امتزاج اهالی باسافرین
فرنگی انانرا این قسم تمدن ساخته و بدین است که
در هر نقطه که مسافرین زیاد ورود کنند عادات و رسوم
اهالی خیلی نزدیک بمادات آنها میگردد و قهراً عوائد
صراحت میکند همانطور که در عتبات عالیات عادات
ایرانیان نفوذ عربی بخشیده و اغلب اهالی نیز صاحب
عوائد ایرانی شده اند —

پس اگر راه آهن ایران از شمال بجنوب ساخته
شود و سالیانه چندین میلیون مسافرین و سیاحین
اروپائی از انراه عبور کنند کمتر اثری که از وجود و

عبورشان مترتب و ظاهر میشود همان تمدن و تربیت
و علوم و فنون و صنایع و تقایس است اگر حشر
شخص با عالم باشد آیا بیشتر استفاده مینماید یا با
جاهل؟ من در سفر رفیق بایک نفر فیلسوف باشم آیا برهن
خوشتر میکذرد یا با فلان دهانی بیدرک؟ خلاصه مدتی
نمیکذرد که ایران اروپای کوچک یا فرانسه بزرگ میگردد
حاجت بشرح نیست که در این صورت راه بحری
کاسد شده و بنادر بیک در طول چندین هزار فرسخ
واقفند همه بیروتی و کم ثروت میشوند و در عوض بلاد
داخله ایران خصوص آنها که در عرض خط را واقفند
صاحب ثروت میگردند ایران مثل یک کنج خانه پراز
پول میگردد و انواع و اقسام فوائد عاید ما میگردد که
محض نمونه چند فقره را میشماریم و بقیه را بقیه
مشرکین محترم تفویض میکنیم

(۱) چندین هزار نفر آدم بیکار در اینراه
چه در حین ساختن وجه بعد ازان برای تعمیر و خدمت
بیکار مشغول میشوند و بیکره آنرا از راه بیکره سخی
حضرت عبدالعظیم میتوان فهمید که زیاده از دو بیست نفر
مستخدم دارد و بی شبهه اینراه از جلفا یا انزلی الی
بوشهر یا بندر عباس یکصد هزار نفر عمل و اجزاء
از بزرگ و کوچک که موجب اعلى ماهی بانصد بلکه
هزار است الی ماهی ده تومان و روی هم رفته و
اگر مجموع را در ماهی بیست تومان فرض کنیم
سالیانه موجب همه آنها بیست و چهار کرور تومان
خواهد بود که این مبلغ همه ساله بملت ایران در
عوض زحمت داده میشود و واضح است که این قسم
پول و ثروت که مایه اش زحمت آدم است بهترین وسیله

برای جلب و ازدیاد ثروت است —

و اینقدر مستخدم و اجزاء دائمی هستند ولی در بدو امر خیلی زیادتر و بیشتر آدم لازم میشود خصوص اگر در ساختن راه قدری عجله منظور باشد و ایرانیها از امریکائیان تازه متمدن اقتباس همت و سرعت عمل بنمایند زیرا که در وقت ساختن راه آهن عرض امر بکای شمالی روی هم رفته روزی يك ميل راه ساخته میشود و اغلب از مردم محض ابراز غیرت و حمیت به راه سازی مشغول میشوند حتی رئیس جمهور که حکم پادشاه را دارد خودش کلنگ بدست گرفته در راه خدمت می کرد

(۲) تذکره است چنانکه در سابق نیز اشاره کردیم و بیک حساب متوسط که خالی از غلو و اغراق مشرق زمینی باشد ثابت نمودیم سالیانه تقریباً پنجاه کرور تومان قیمت تذکره مرور که برای مسافرین و عابرین از دو طرف لازم میشود عاید دولت و ملت خواهد کرد پس و این منبع ثروت ابداً سر مایه و زحمت نیز لازم ندارد کفج رایگان است که بمقت از حسن موقع جغرافیائی ایران بچنگ میاید چنانکه تنگه سوئز بواسطه موقعش بود که سهامش بی اندازه ترقی کرد و از پنجاه فرانک یا نصد فرانک رسید و کر نه راه آهن سیبیر با آنهمه درازی و مصارف زیاد شاید در سال صد هزار مسافر را حمل و نقل نکند —

(۳) مناهمی که از ورود و خروج مسافرین عاید میشود و فهمیدن اهمیت این نفع موقوف است باینکه چند دقیقه در وضع عراق عرب دقت کنید که ابوجودی که مسافریتش منحصر بزوار ایرانی است و غیر از ایرانی چندان کسی بدانجا مسافرت نمیکند مگر عده بسیار قلیلی از هند و ستن و افغانستان و بالینحال چقدر سالیانه پول بدانجا ریخته میشود و چه قسم آادوممور است يك کاروانسرا در عرض راه هبی ده تومان بیشتر گرایه نفری پنجشاهی دارد و ماکولات و علوفه و کاه و جو و کلیه آنچه در آنجا پیدا میشود بقیمت اعلی بفروش میرسد و سالیه عثمانی از برکت مسافرین ایرانی چندین کرور فایده میبرد — حالا وقتی که بنا شود اهالی اروپا با آن قراکت و پول فراوان از ایران عبور کنند اگر شبی يك قران پول گرایه منازل آنها راه شهرهای وسط راه و در دو ساحل شمالی و جنوبی حساب کنیم صد کرور تومان خواهد شد در هر شهری صد هاهماخانه بنا شده انواع ماکولات خصوص میوه جات بهترین و جعی لقد خواهند کشت جزئیات را شرح دادن لازم نیست همینقدر باید دانست که از نمک گرفته تا برنج و روغن و تخم مرغ و هیر و

میوه و دخانیات و شیر ینبها و مرکبات و مرطبات و لبنیات و غیره زیاده از دو یست کرور بطور حتم در سال پول ایرانیان خواهند داد از همه ملت تر آب است که در سال یست کرور پول آب جوی بها عاید خواهد کردید — البته هر مسافری بکنحطه نیز همراه خواهد برد قلیچه زیاد بفروش خواهد رسید سایر منسوجات نیز مصرفی خواهد شد

(۴) ترقی قیمت اراضی است خصوص آن اراضیکه محل عبور خط یا محل توقف ترن و استامسیون واقع شوند که امروز آنها بایر و بیقیمت است و آنها نیز که قیمت و صاحبی دارند بقدری جزئی است که قابل ثروت شمردن نیست ولی در انوقت شاید در بسیاری از نقاط بگذرع زمین بیصد تومان تقویم شود و نه تنها یگزوع و دو ذرع که محل نصب آهن است چنین باشد بلکه از چهار جهت تا حد بییدی صاحب قیمت میشوند يك استامسیون در وسط بیابان چندین هزار ذرع زمین موات را احیاء و پر قیمت و مسکون و مزروع میسازد

(۵) قیمت اشیائیکه برای ساختن راه یا مرمت کردنش لازم میشوند چون سنک و چوب و تیر و آهنک و اسبابهای آهنین و آنچه برای ساختن استامسیون و بنائمی بکار میرود که در ابتداء خیلی زیاد و در اولات دیگر نیز تا حدی ضرور میشود —

(۶) قیمت ذغال سنگی که صرف احداث قوه و حرکت دادن ترن میگردد که علی التخمین نزدیک بتحقیق سالیانه صد کرور میشود يك معدن ذغال سنگی در حوالی کاشان است که در نزدیکی ممبر همین راه است و گویا غنی ترین معدن ایران باشد و میتواند بتوسط ترنهای حماله بسر حد ذغال سنگ را نیز نقل نمود و برای مصارف جهازات تجارتمی و جنگی بگماینها فروخت امروز خسته شده و برای لذت شما نیز همین اندازه خیال باقی کافی است فردا هم بقیه را برض میرسانم اگر عمر باقی باشد و اجل مهات بدهد

خلاصه مذاکرات مجلس دار الشوری

(یکشنبه ۱۰ شوال)

قانون انطباعات قرائت شد و در ماده راجعه بمدیوران جراند رای گرفته شد که سنش کمتر از سی سال نباشد صورتی از انجمن ولایتی اسفهان قرائت شد که بر حسب نظارت انجمن بحساب فوج جلالی رسیده کی هد قرار شد که ده هزار و پانصد تومان بانها داده شود ولی فوج ایشان هفتصد نفر میباشند سیصد نفر کسر

خواندن این تلسکرافات بیفایده است علاء الدوله برای دستور العمل دادن در نظم و امنیت انجارت تلسکراف خانه و اقدامات لازمه شده و میشود (مجلس ختم شد)

(لایحه شهری)

این مسئله از بدیهیات است در هر یک از ادارات دولتی و ملتی شرعی یا عرفی که خلل و خرابی یا انتظام و درستی دیده شود بسته است بوجود رئیس آن اداره چه مادامی که مسئولیت در کار نباشد و از روی قانون رفتار نشود اجزاء هر اداره اجرائی فرمایشات رئیس را فریضه ذمت خود میدانند اگر رئیس مسلمان وطن پرست باشد و در پی شرف و افتخار خود باشد باین ملاحظه میتواند در امور راجعه بخود کارها را در تحت قاعده و نظم بسلیقه خود در آورد و اجزا هم که تابع میل او هستند مجبورند بر همراهی و دلیل بر همین مدعاست (الناسر علی دین ملوکم) بر عکس در صورتیکه شخص رئیس طماع و وطن فروش و مغرض و بد نفس باشد شرفرا نداند چیست و افتخار را در اجرای هوای نفس داند اجزا نیز که تابع اویند کارها را بی نظم و ترتیب کرده هرج و مرج بد بد آرند و فتنه ها احداث کنند پس محقق شد که انتظام و اغتشاش ادارات راجع بر رؤساست و از هر اداره که تعریف شود در حقیقت تعریف رئیس اداره است و هر بلسدی را که بگویند اهلیش در کمال امنیت و آسودگی میباشد ممنوم میشود حاکم آن شهر مرد غیرت مند متدین و وطن پرستی است و همچنین بر عکس یقین است که مسئول کل در درگاه حاکم مطلق و سلطان حقیقی و وزراء و رؤسایند و این اوقات که آتش فتنه در هر طرفی مشتعل است و سیل طغیان هر گوشه را فرو گرفته هر روز در ناحیه قتل و غارت و هر ساعت در طرفی یغما و چپاول بمیل و اراده کسانیت که میخواهند بواسطه پیشرفت خیالات خود آتشی روشن کنند که اطفایش بهیچ قسم ممکن نشود و سر تاپای کشور را دچار حریق خانمان سوز اغراض میشود خود نمایند این اوقات که صدای سوختن موختم بیچارگان گوش فلک را کرده و رعیت بیچاره هر لحظه بشکلی در شرف اضحلال و فنا هستند و مسلمانان وطن پرست نمیدانند بر شهیدای کدام دشت گریه کنند و زخم کدام را مرجم گذارند جانی که صدا بلند نبود خاک ساوه بود انجام از تغییر حکومت هاهزاده ظفر السلطنه بلند شد و باند تر میشود در زمان استبداد از هدت ظلم و یغداد عباسقلی خان و طایفه اش و کثرت تظلمات رعایا و ایل بغدادی این ایل

دادند و از خانواری هم کسر دارند چند فقره از مخارج انجمن و مواجب اجزا و اعضا را صورت داده بودند گفته شد که باید در کمیون مالیه رسیدگی شود در خصوص مواجب اجزاء بیوتات و دربار مذاکره شده که از قرار معلوم آنها مترصد فتنه و آعوب میباشند در این باب کاغذی از انجمن مرگزی رسیده که این اشخاص دسته بندی کرده در صد افساد و اغتشاش میباشند مامت تا جن داریم حاضریم که اجرا او امر و قوانین مجلس مقدس را نمائیم گفته شد که معلوم میشود تمام اینها بهانه و تحریک است والا از مواجب کسی قطع و کسر نشده مگر از دوازده سیزده نفر که مجموع آنها نهصد و پنجاه هزار تومان است ولی از بابت بیوتات و مخارج سلطنتی در سابق هشتصد و هشتاد هزار تومان و مقداری جنس بود حالا آن مبلغ قدری از آن کسر شده و باعلیحضرت ملاحظه داده شد بیک کرور و پنج هزار خرواز غله و آنچه هم که کسر شد نه اینکه از مواجب کسی باشد دو بیست و چهل هزار تومان از بابت صرفی جیب مرحوم مظفرالدین شاه است که زده شده و آن اشخاصی که از این محل برای خود مقرری و مستمری قرار گذاشته بودند بابت حقیق یا بلا استحقاق حقوق آنها در جای دیگر منظور شده و این اسم زده شد یک فقره دیگر هفتاد و دو هزار تومان مقرری ولایت عهد بود که گفته شد بعد از نیل بمقام سلطنت آن باید زده بشود و یک فقره دیگر شصت هزار تومان از بابت صندوق خانه بود که برای نشان و تمثال میگرفتند اینهم گفته شد که لازم نیست و نشان بدها افتخاری نیست و بملاحظه لیاقت داده میشود پس از این باید بدانند که مواجب و حقوق هیچ اداره از ادارات دست نخورده و بهمان حال سابقه خود باقیست گفته شد این یک کرور که از برای مخارج سلطنتی موضوع شده است در ازای خدمت است نه جریمه و الا بیکر بیشتر از سالی دوازده هزار تومان مخارج ندارد بعضی اظهار داشتند که ملت با کسانیکه مخالفت با قانون نمایند با تمام قوی حاضر است که مدافعه نماید گفته شد مجلس تکیه اش بقوه ملی است و از یکده مردمان ملت خوار باکی ندارد و برای اجرای قانون بخون ریزی حاضر است و باید قوای مجریه در این مواقع بقوه قهریه اقدام نمایند اظهار شد که قرار بر این شد بیکر از وزراء مسئولیت دربار دولتی را بعهده بگیرد که هرگاه ظهور خلافتی شده است او مسؤول باشد و بنا است که جواب این مطلب را بمجلس بیاورند تلسکرافی از شیراز قرائت شد که مبتنی بود بر بی نظمی و اغتشاش انجا و از اینکه معتمد دیوان و مصاحبینش قبول بند و نصیحت نمیکند و دنباله فتنه و فساد میگردند گفته شد که

جزء اداره فرافخانه سد ساوه و مضافاتشرا هم بحاکم ایل دادند که حکومت همه یکی باشد اهالی بیچاره با اینکه از گیر دزد درآمده بچنگ رمال افتادند باز کمال رضایترا در اول داهتند چون بالنسبه عباسقلی خان بالیشان بحسن سلوکت رفتار میگرددند از اینجهت چندسالی حکومتشان طول کشید تا این اواخر که همان حرکات ظالمانه رایش گرفته جان و مال رعایا را دستخوش هواهای نفسانی میکردند تا اینکه اهل بلد وکیل از کثرت ظلم و تعدی بفغان آمده و بزحمات خود را از چنگ آنان خلاص کردند بعد که حکومت ساوه از طرف وزیر مخصوص بشاهزاده معز الدوله سپرده شد ایشان هم رفتند ساوه مشغول امر حکومتی بودند و از حسن اقداماتشان از هیچ جائی صدا بلند نشد تا اینکه حکومت از وزیر مخصوص منتقل بطفر السلطنه شد ایشانهم حکومت انجا را بعهده معز الدوله واگذارند مشغول امر حکومتی بودند این روز ها گویا شاهزاده ظفر السلطنه صلاح ندیدند که در قلمرو ایشان هیچ فتنه و غوغائی نباشد با اینکه از همه اطراف فریاد و فغان رعایا بر یاست لهذا عباسقلی خان را بطهران خواسته حکومت را باو دادند او هم هنوز باسب تشسته مشغول شیرین کاریهای سوار کاران عرصه بی شرفی و وقاحت شد به پسرش اعلان حکومت کرده و دستور العمل لازمه میفرستد فرزند خلف هم بساوه رفته در صدد هتک احترام حاکم قبل و انجمن و اقلای فتنه بر آمده اهل شهر بمحض شنیدن تمام رعایا دست از سکار کشیدند بلکه بازار و دکانرا می بندند و از ترس گرفتار پیمای قبل و مظالم بی پایان حکومت قبل و گناش اجماع کرده و امتناع قبول حکومت او میکنند نزدیک بوده است که فتنه بزرگی پیدا شود عقلاو دانایان بهر وسیله که بوده است خاموش میکنند عباسقلی خان قداً رفته است ساوه در بین راه پیاده را گرفته لخت میکند که به بیند عریضه از رعایا طهران میاورد یاخیر چون از اعمال سابقه و نفرت اهالی از خود مسبوقست خوشت شاهزاده ظفر السلطنه توجیجی باهل این بلد کرده و آن بیچاره کانرا آسوده بخوانند در صورتیکه بخوانند حاکم قبل خیالتی نکرده و رعایا کمال رضایترا از او دارند بدون جهه معزول فرمایند بر فرض کسیرا که شریک آب و خاک و ظالم و هتاکست و عدوت دیرینه با اینقوم دارد بر سران بیچاره کان مسلط نفرمایند که هر روز اسباب تصدیع و مزاحمت شوند (میرزا حسن نامی)

(مکتوب شهری)

حضور مبارک جناب مستطاب مدیر جریده مقدسه حبل المتین با کمال فروتنی عرضه میدارم در چند نموه جریده مقدسه عنوان سرباز ملی را بیان فرمودید که امروز اهم ترین مقاصد ما ملت فراهم کردن سرباز

ملی است انجمن مرکزی هم که نماینده تمام انجمن های طهرانست مذاکره در این باب نمود علت تاخیر را نمیدانم چیست يك وقت هیجان ملی شد در چند ماه قبل گفتند اجازه مجلس نیست حال بحمد الله که مجلس شورای ملی شید الله ارکانه تصویب فرمودند جهت اینکه از انجمنها خبری نشده و بمیدان جان بازی کسی حاضر نمیشود علت چیست

انچه لازمه ترقیب و تحریرص بود در جریده مقدسه بیان فرمودید که دولت فرانسه با قوه سرباز ملی مملکت را منظم نمود و دست تخطی چند دولت بان معظمی را قطع نمود در حالتی که داخله مملکت هم مشغول بود مقصود از تصدیع این چند کلمه این بود حقیر با این لباس که ملاحظه فرمودید در هر نقطه که انجمن های محترم اقدام فرمودند حاضر شده از بذل جان مضایقه نخواهم کرد از همت غیورانه انجمن های محترم امید جنبش غیورانه دارم (میرزا شیخ علی زرگر)

(حبل المتین)

غیور وطن پرست پر جوش آقا شیخ علی زرگر که اکثر اهالی طهران بحالش مسبوقند با اداره آمده و عبارات گنار نهاده بکدست لباس سربازی بسیار ممتازی نشان داد که زیب بیکر انتخاب خود کرده و لایحه فوق را برای درج و تشویق برادران وطنی بماداد که عینا درج کردیم —

اما جواب مؤال مشارالیه آنستکه بحمد الله زحمات مسای اثر و بی قبیحه نماند مجلس مقدس تصویب و حضرات حجج اسلام نیز لایحه طبع و نشر فرموده عامه ملت را بجانب این مشروع مقدس متوجه ساختند و لزوم و ضرورت عرفی و شرعی آنرا تصریح و توضیح و بایات بینات مدلل و میرهن فرموده اند و بنا بر خبر اخیر عموم انجمنهای دارالخلاصه جداً در صدد تشکیل سرباز دا و طلب ملی بر آمده و روز سه شنبه که همین روز حاضر باشد جناب مستطاب آقای حاجی ملک المتکلمین و جمعی دیگر از اعضاء انجمنها در مدرسه سیه سالار جدید برای مذاکره در این مسئله مهمه و بعضی مسائل دیگر اجتماع خواهند نمود و مشغول تهیه و تدارک میشوند و امیدواریم بهمین زودی بر وجه صحیح مرتب و برقرار گردد —

(اعلان)

خدمت عموم آقایان معروض میدارد که در مذاکره در سیر کسبان در خیابان لاله زار قرب خانه حاجی امین السلطنه بتازکی چراغ برق (الکتریک) وارد کرده بقیمت مناسب بطروش میرساند طالبان رجوع فرمایند (حسن الحسینی الکاشانی)